

FIONTRAITHE A SPREAGADH

Creidmheas i leith loncam arna Thuilleamh de **€550 do dhaoine féin-fhostaithe**

Tabharfar isteach **laghdú dírithe ar an ráta cánach gnóchan caipitiúil 20%**

Cuirfear síneadh leis an bhfaoiseamh cánach trí bliana do chuideachtaí nua-thionscanta go dtí deireadh na bliana 2018.

TACÚ LE LEANAÍ AGUS LENA BHFORBAIRT

Méadú €5 ar Shochar Linbh - bainfidh 1.2m leanbh agus 610,000 teaghlach tairbhe as an méadú seo

Cuirfear síneadh leis an mBliain Réamhscoile Saor in Aisce (An Scéim Cúraim agus Oideachais Luath-Óige)– ó aois 3 go dtí aois bunscoile

Cúram Dochtúra Teaghlaigh saor in aisce a leathnú chuig leanaí **faoi bhun 12 bhliain d'aois**

2,260 post nua múinteoireachta – laghdú ar an gcóimheas dalta le múinteoir

An Bonneagar Oideachais – **20,000 áit nua do dhaltá i scoileanna** a chruthú trí thionscadail ar mhórscála a sheachadadh agus tríd an Scéim um Chóiríocht Bhreise

Clár na mBéilí Scoile – méadú de **€3m** ar mhaoiniú, a mbainfidh 217,000 leanbh tairbhe as

Leathnú ar an gClár Fóirdheontais um **Chúram Pobail do Leanaí**, suas le 8,000 áit

AG TACÚ LE DAOINE

Suas le **600 ábhar Garda** nua a earcú

Méadú €3 in aghaidh na seachtaine ar rátaí pinsin– bainfidh 677,000 duine tairbhe as an méadú seo

Méadú €3 in aghaidh na seachtaine do chúramóirí atá 66 bliana d'aois agus os a chionn

Meadú de **€2.50 in aghaidh na seachtaine ar an Liúntas Breosla** go €22.50, méadú a mbainfidh 381,000 duine tairbhe as

€1,700 an **Deontas Cúraim Sosa** in 2016

Táimid ag ullmhú chun fáilte a chur roimh **4,000 duine** go hÉirinn mar chuid den iarracht idirnáisiúnta dul i ngleic leis an ngéarchéim imirce reatha le linn dúinn ár gcionn a dhéanamh mar chuid den phobal domhanda, den tSeirbhís Chabhlaigh agus Cúnamh Éireann

Éire 2016 – Cinnteofar go mbeidh cuimhne ar 2016 mar bhliain speisialta inár stair roinnte

TITHÍOCHT

Tá GNBS chun sprioc 20,000 aonad cónaitheach a bhaint amach roimh dheireadh na bliana 2020

- Is i mórcheantar Bhaile Átha Cliath a bheidh 90% de na haonaid sin
- Tithe a bheidh i dtuairim is 75% de na haonaid sin, tithe céaduaire den chuid is mó.

Tithíocht – freagrófar do riachtanais tithíochta **17,600 duine in 2016**

Infheistíocht sa Tithíocht – Maoineofar os cionn 9,500 aonad tithíochta sóisialta faoin mbliain 2018 trí infheistíocht dhíreach agus trí Chomhpháirtíochtaí Poiblí Príobháideacha – cuirfear breis is 3,100 de na haonaid tithíochta sóisialta seo ar fáil in 2016.

Easpa Dídine – **€70m** a chuirfear ar fáil chun cabhrú le teaghlaigh atá gan dídean chun teacht ar shocruithe tithíochta atá inmharthana agus fadtéarmach

2016

BUISÉAD

#Budget16
www.budget.gov.ie

AN STAID EACNAMAÍOCH AGUS BHUISÉADACH

Tá geilleagar na hÉireann **ar an ngeilleagar is tapaidh fáis san Eoraip** arís in 2015

Tá fás eacnamaíoch de **6.2% tuartha don bhliain 2015 agus de 4.3% don bhliain 2016** - tuairim is 3% ar an meán in aghaidh na bliana ina dhiaidh sin

Tá méadú de **130,000 tagtha ar líon na ndaoine atá ag obair anois** i gcomparáid leis an ísealphointe sa bhliain 2012

Sa bhliain 2016, **tiocfaidh meadú 48,000 ar líon na ndaoine a bheidh fostaithe** agus beidh os cionn **2 mhilliún duine ag obair in Éirinn**

Tá an dífhostaíocht laghdaithe ón mbuaicphointe 15% sa bhliain 2012, go 9.4% i mbliana – **tá sé tuartha go laghdóidh an dífhostaíocht go 8% faoi dheireadh na bliana 2016**

AN TÉARNAMH A CHINNTIÚ

Pacáiste buiséid de €1.5 billiún arna roinnt go cothrom idir cáin agus caiteachas

Ollchaitheas Reatha arna Vótáil de **€51.5bn**

Easnamh **2.1% atá tuartha don bhliain 2015** – chun tosaigh ar an sprioc 2.7% agus easnamh **1.2% in 2016**

Tá sé tuartha go laghdóidh an fiachas go 97% den OTI faoi dheireadh na bliana 2016 tar éis an bhuaicphointe de 120% den OTI sa bhliain 2012.

NUÁLACHT A CHOTHÚ

Cur chun cinn an eolais atá comhlíontach ó thaobh ECFE de a thabhairt isteach, rud atá á dhéanamh den chéad uair - ioncam incháilitheach ag **ráta laghdaithe 6.25%**

‘Tairiscint den scoth’ maidir le cáin chorparáide - ráta bunúsach 12.5%, creidmheas cánach le haghaidh T&F agus córas maidir le sócmhainní doláimhsithe

AG TACÚ LE TEAGHLAIGH AGUS TAIRBHÍ AN TÉARNAIMH AR AN NGEILLEAGAR A ROINNT

Ón 1 Eanáir 2016, méadófar an **pá íosta** reachtúil go **€9.15 in aghaidh na huaire.**

Faicfidh oibrí singil ar an bpá íosta méadú de

€708 ar an nglanioncam bliantúil

Creidmheas nua cánach ÁSPC de €12 in aghaidh na seachtaine d’oibrithe ar phá íseal

Tabharfar isteach **Scéim um Shochar Aithreachais** ó Mheán Fómhair 2016

Méadú de 400,000 ar líon na bpost arna dtacú ag na Gníomhaireachtaí Fiontraíochta (Fiontraíocht Éireann agus GFT Éireann) agus ag na hOifigí Fiontraíochta Áitiúla.

Tacaíochtaí Fostaíochta – méadú €2.50 in aghaidh na seachtaine ar íocaíochtaí breisithe i leith Fostaíocht Pobail, Scéim Shóisialta na Tuaithe, Tús, Gateway agus JobBridge – méadú a mbainfidh **43,000** duine tairbhe as.

An tairseach saor ó cháin a bhaineann le haistriú idir tuismitheoirí agus a gcuid leanaí a mhéadú ó €225,000 go €280,000

Bainfidh gach oibrí a íocann MSU faoi láthair tairbhe as na hathruithe sa Bhuiséad seo

Tá ioncain chomhlána atá faoi bhun €13,000 díolmhaithe anois ón MSU – rud a chinnteoidh nach mbeidh 700,000 duine atá ag tuilleamh faoi dhliteanas MSU a íoc ó thús na bliana 2016

An ráta ar ioncam ó €0 go €12,012 laghdaithe go 1%

An ráta ar ioncam ó €12,013 go €18,668 laghdaithe go 3%

An ráta ar ioncam ó €18,669 go €70,044 laghdaithe go 5.5%

An ráta ar ioncam ó €70,045 ag fanacht ag 8%

Mar thoradh ar Bhuiséad 2016:

Lánúin phósta a bhfuil triúr leanaí acu agus a bhfuil comhioncam de €41,500 acu, beidh méadú €1,457 ar an nglanphá

Lánúin phósta, gan leanaí agus a bhfuil comhioncam de €58,460 acu, beidh méadú €1,173 ar an nglanphá

Oibrí singil, féinfhostaithe a bhfuil ioncam €40,000 aige/aici – beidh méadú €1,002 ar an nglanphá

EARNÁLACHA LÁIDRE A THÓGÁIL

Chun costais iompair a laghdú, **€900 in aghaidh na bliana an ráta uasta cánach mótaí trachtála, laghdaithe ó €5,195**

San earnáil talmhaíochta agus bia – cuirfear síneadh le faoiseamh d’fheirmeoirí óga ar feadh 3 bliana eile go dtí deireadh na bliana 2018

Creidmheas cánach ioncain de luach beagnach €5,000 in aghaidh na bliana ar feadh cúig bliana d’fheirmeoirí áirithe

Beidh **an faoiseamh ar fáil ar an toirt anois do mhicreagrúdlanna** – rud a laghdóidh an t-ualach sreafa airgid a bhaineann leis an scéim aisíoca reatha

Tacú le Miondíoltóirí trí tháillí bainc a laghdú agus trí íocaíochtaí leictreonacha a dhreasú

Síneadh a chur leis an **Dreasacht Athchóirithe Tí**

Méadófar an teorainn ar chaiteachas incháilithe don **fhaoiseamh scannán** go €70 milliún

Coinneofar an ráta CBL **9% don earnáil turasóireachta agus fáilteachais**